

BOSHLANGICH TA'LIM SIFAT SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUV

Asadullayeva Bashorat Normurodovna
Qashqadaryo viloyati G'uzor tumanidagi
58-umumiy o'rta ta'lim maktabining
boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya: Darslarni o'qitishning ilg'or pedagogik texnologiyalaridan unumli foydalangan holda tashkil etish va darsga nisbatan zamonaviy yondashuvlar dars samaradorligini belgilab beruvchi omillardandir. Ushbu maqolada boshlang'ich sinf darslarini samarali tashkil etishda ana shunday yondashuvlarning ahamiyati misollar orqali ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Zamonaviy yondashuv, interfaol metod, pedagogik texnologiya, .

Annotation: The organization of lessons with the effective use of advanced pedagogical technologies and modern approaches to the lesson are factors that determine the effectiveness of the lesson. In this article, the importance of such approaches in the effective organization of elementary school classes is revealed through examples.

Keywords: Modern approach, interactive method, pedagogical technology, ...

Аннотация: Организация уроков с эффективным использованием передовых педагогических технологий и современных подходов к проведению урока являются факторами, определяющими эффективность урока. В данной статье на примерах раскрывается важность таких подходов в эффективной организации занятий в начальной школе.

Ключевые слова: современный подход, интерактивный метод, педагогическая технология,...

Zamonaviy yondashuvlar bu zamonaviy pedagogik texnologiyalardir. Bu atamaning bir necha izohlari mavjud bo'lib, B.T.Lixachev uni shunday ta'riflaydi: "Pedagogik texnologiya – o'qitishning, ta'limning shakllari, metodlari, usullari, yo'llari, tarbiyaviy vositalarning maxsus yig'indisi va komponovkasi (joylashuvi)ni belgilovchi psixologik tartiblar (ustanovka)lar majmuasi: u pedagogik jarayonning tashkiliy-uslubiy vositalaridan iborat".

V.M.Monaxov esa: " Pedagogik texnologiya-o'quv jarayonining o'quvchilar va o'qituvchi uchun so'zsiz qulay sharoitlar ta'minlashni loyihalash, tashkil qilish va o'tkazish bo'yicha hamma detallari o'ylab chiqilgan birgalikdagi pedagogik faoliyat modeli" - deya ta'rif beradi. Bir so'z bilan aytganda Pedagogik texnologiya- barkamol insonni shakllantiruvchi innovatsion faoliyatdir.

Boshlang'ich sinf o'quvchisiga ta'lim va tarbiya berish juda muhim jarayon bo'lib, uning natijasi mamalakat taraqqiyoti, kelajagini belgilab beradi. Shu jihatdan ham bunday muhim jarayon o'qituvchidan yuksak bilim, mahorat va sabr talab qiladi. Boshlang'ich ta'limning samaradorligini oshirishda zamonaviy yondashuvlardan foydalanish orqali o'quvchining darsga nisbatan mehri va qiziqishi ortadi, mustaqil fikrlash, tahlil qilish, xulosalar chiqarish, o'z fikrini bayon qilish, uni asoslagan holda himoya qila bilish, sog'lom muloqot, munozara, bahs olib borish ko'nikmalari shakllanib, rivojlanib boradi. Fanga nisbatan hurmat va muhabbat paydo bo'ladi. Natijada bilim egallashi ham oson va esda qolarli bo'ladi. Quyida ayrim qiziqarli o'yinlar, metodlar va usullar keltirilgan bo'lib ularni qo'llash orqali ta'lim sifati oshadi.

“Kungaboqar”. O'quvchilar 4-5 kishidan iborat guruhlarga bo'linadi. O'qituvchi fanning mavzusidan kelib chiqib, o'rtaga bitta muammoni tashlaydi. Har bir guruh kungaboqar yasab, uning markaziga doira joylashtirib, barglar yopishtiradi. Mavzuga qarab, doiraga har bir guruhga yoki umumiy bitta muammo yozilib, doskaga yopishtiriladi. Ajratilgan vaqt ichida guruhlar birgalikda fikrlarini bargga yozib, uni o'sha guruh muammosi yozilgan gulga joylashtirib qo'yadilar. Bu uslubdan o'tilgan mavzuni tushuntirish, uni mustahkamlash va takrorlash hamda o'quvchilar egallagan bilimlarni aniqlashda foydalanish mumkin.

Bundan tashqari ko'rgazmali, og'zaki, yozma, rolli usullardan foydalanish maqsadga muvofiqdir.

Interfaol o'yinlar nazariy, amaliy, jismoniy, rolli, ishchanlik va boshqa yo'nalishdagi turlarga ajratiladi. Ular o'quvchilarda tahlil qilish, hisoblash, o'lchash, yasash, sinash, kuzatish, solishtirish, xulosa chiqarish, mustaqil qaror qabul qilish, guruh yoki mustaqil jamoa tarkibida ishlash, nutq o'stirish, til o'rgatish yangi bilimlar olish faoliyatlarini rivojlantiradi. Boshlang'ich sinflarda turli fanlarni o'qitish jarayonida didaktik o'yinlardan keng foydalanish mumkin. Ayrim darslarni o'tish davomida qo'llash mumkin bo'lgan didaktik o'yinlarga misollar.

Sifatlarni aniqlash.

O'quvchilar narsa va shaxsning belgisini bildiradigan so'zlar- sifatni 1-sinfdan boshlab, boshlang'ich ta'limning yuqori sinflarida ham o'rganadilar. O'quvchi mashq matnidan belgi bildiruvchi so'zlarni aniqlab olish ko'nikmasini egallagach, ularga o'qish darslarida «Badiiy asar matnidan belgi bildiruvchi so'zlarni toping» degan topshiriq berilishi mumkin. Bu topshiriq ona tili darslarida ham mashqni bajarib bo'lgan o'quvchilarga berilishi mumkin. Bunday o'yin-mashqlarga butun sinf o'quvchilari jalb etilsa, ularning o'zlashtirish darajasi unumliroq bo'ladi.

Masalan, o'quvchilarga «O'qigan asaringizdagi belgi bildiruvchi so'zlarni jadvalga yozib boring», degan topshiriq berish mumkin.

Boshlang'ich ta'limning 1-4 sinflari bola hayotida muhim davrni tashkil qilib, o'quvchining keyingi davrdagi o'qish jarayoniga bo'lgan tasavvurida eng ahamiyatli

davrdir. Dars mashgʻulotlari vaqtida har bir o'qituvchi o'z o'quvchisini dars jarayonida faollashtira olsa, bolaning o'qish, o'zlashtirish, bilim, ko'nikma, malakalarni egallash darajasi yuqori ko'rsatkichlarni tashkil etadi. Buning uchun esa ustozlar o'z darslarida yuqorida keltirilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalardan, metod va usullardan foydalanib o'quvchilarga bilim berishlari kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Avliyakov N.X. Zamonaviy o'qitish texnologiyalari. –T., 2001.
2. Yoʻldoshev J., Usmonov S. Pedagogik texnologiya asoslari. –T.: O'qituvchi, 2004.
3. Farberman B.L. Ilgʻor pedagogik.texnologiyalar.-T.,1999.